

Lugemistekstide kogumiku „Meie elu“ koostamine täiskasvanud A2-taseme eesti keele õppijaile. Tasakaalu otsimine autentselaadsuse, huvitavuse ja jõukohasuse vahel

Mare Kitsnik^{a1}, Linda Palts^a, Monika Urb^a

^a Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut

Annotatsioon

Teise keele omandamise üheks peamiseks eeltingimuseks on autentse, huvipakkuva ja jõukohase keelelise sisendi saamine. Lisalugemine väljaspool keeletunde on hea võimalus sisendi mahtu suurendada, kuid täiskasvanud algtasemel eesti keele õppijail on keeruline leida endale jõukohaseid autentseid ja huvitavaid lisalugemistekste. Artiklis vaadeldakse magistritööna tehtud arendusuuringut, mille käigus valmis täiskasvanud A2-taseme keeleõppijate jaoks illustreeritud lugemistekstide kogumik. Uuringu esimeses etapis loodi päriselus juhtunud sündmuste põhjal 32 teksti. Teises etapis koguti tekstidele kolmekordne tagasiside: sihtrühmalt, õppekirjanduse eksperdilt ja EKI keeleanalüsaatori abil. Kolmandas etapis toimetati tekste tagasiside põhjal. Lõpptulemusena valmis autentselaadse sisu ja keelekasutusega, täiskasvanutele huvipakkuvate ning A2-tasemele jõukohaste tekstide kogumik „Meie elu“ (Palts, Urb, 2020), milles on 32 blogisissekandestilist teksti.

Võtmesõnad: eesti keel teise keelena, A2-tase, lugemistekstide loomine, autentselaadsus, huvitavus, jõukohasus

Sissejuhatus

Teise keele oskuse arenguks on väga oluline saada mahukat autentset sisendit, mis esitaks loomulikke keelekonstruktsioone (Ellis, 2013). Kui kõrgemal keeleoskustasemel on õppijail võimalik endale keelekeskkonnast hõlpsasti sisendiks sobivaid lugemistekste leida, siis A2-tasemel õppijaile on see suur

¹ Eesti ja üldkeeleteaduse instituut, Tartu Ülikool, Ülikooli 18, 50090 Tartu; mare.kitsnik@ut.ee.

väljakutse. Head lugemistekstid peavad olema autentsed või autentselaadsed (Little *et al.*, 1994), sihtrühmale huvipakkuvad ning jõukohased (Brophy, 2016; Tomlinson, 2010; Tomlinson *et al.*, 2001). Artiklis vaadeldakse Linda Paltsi ja Monika Urbi magistritööna (2020b) valminud arendusuuringut, mida juhendas õppekirjanduse loomise ekspert Mare Kitsnik. Arendusuuringu eesmärk oli luua täiskasvanud A2-taseme õppijaile sobiv lugemistekstide kogumik.

Teises keeles lugemine

Lugemine on üks neljast keelelisest osaoskusest kuulamise, rääkimise ja kirjutamise kõrval. Lugemisoskus on tekstisümbolite dekodeerimine ja neile tähenduse andmine ning seda oskust saab arendada erisuguste tekstide lugemise ja lugemisülesannete täitmise abil (vt Kärtner, 2000). Lugemise oluline roll teise keele õppes on ka õppijaile keelelise sisendi andmine. Tänapäeval domineeriva kasutus põhise lähenemise (vt Ellis, 2013; Eskildsen, 2008; Martin *et al.*, 2010) järgi koosneb keel konstruktsioonidest (sõnavara ja grammatika ühenditest), näiteks *ma ei tea, tule siia*. Keeleomandajad on alateadlikud statistikud, kes märkavad keeles sagedasi konstruktsioone, hakkavad neid konteksti toel mõistma, ise kasutama ja lõpuks analoogia põhjal ka ise looma. Mida rohkem keeleõppijad endale huvipakkuvat keelelist sisendit saavad, seda kiiremini nende keeleoskus areneb (Mustonen, 2015). Samas, kui sisend on liiga keeruline, siis on sellest õppijaile vähem kasu (Krashen, 1982).

Teise keele õppijad loevad nii õpiku- kui ka autentseid tekste. Autentseks nimetatakse teksti, mis ei ole loodud spetsiaalselt õppeotstarbel, vaid on kirjutatud keelekeskkonnas reaalse sõnumi edastamiseks (Hausenberg *et al.*, 2004). Autentsete tekstide olulisusest teise keele õppes on kirjutanud paljud autorid (vt Berardo, 2006; Little *et al.*, 1994; Peacock, 1997; Thomas, 2014; Tomlinson, 2010). Autentsed tekstid valmistavad õppijaid hästi ette tegelikus elus kohatavate tekstide mõistmiseks, sest sisaldavad loomulikke keelekonstruktsioone, väljendavad loomulikke keelefunktsioone ja tutvustavad lugejat õpitava keele kultuuriga. Mitteaudentsete, ainult õppimise jaoks konstrueeritud tekstide keelekasutus on sageli ebaloomulik, sisaldades näiteks ainult olevikuvorme, näiliselt ideaalset lauseehitust, täislausetega dialooge jmt (Berardo, 2006).

Goodmani (1970) järgi on oluline eristada kaht lugemisteksti töötlemise viisi: alt üles töötlemine ja ülevalt alla töötlemine. Kui teksti töödeldakse alt üles, siis püüab lugeja aru saada lingvistilistest signaalidest (tähed, morfeemid, silbid, sõnad, fraasid, grammatilised vihjed, diskursuse markerid jmt) ja luua neis süsteemi, mis aitaks tal teksti tähendusest aru saada. Kui teksti töödeldakse aga ülevalt alla, siis kasutab lugeja oma varasemaid teadmisi maailma ja konkreetse tekstitüübi kohta ning liigub neile toetudes konkreetse teksti mõistmise

suunas. Edukas lugeja liigub pidevalt alt üles ja ülalt alla töötlemise vahel: kasutab ülalt alla lähenemist, et arvata ära võimalikke tähendusi, ja siis kontrollib seda alt üles lähenemisega (Kader, 2009).

Lugemisoskus teises keeles kandub üsna hästi üle lugemisoskusest esimeses keeles (Kaivapalu & Martin, 2010). Arvatakse, et kui inimene oskab hästi lugeda oma esimeses keeles ehk valdab lugemisstrateegiaid, siis mõjutab see teises keeles teksti mõistmist isegi enam kui teise keele oskustase (Fecteau, 1999). Hea lugeja loeb teksti erinevalt, sõltuvalt lugemiseesmärgist: tarbetekste loetakse peamiselt info saamiseks, teabetekste teadmiste ammutamiseks; ilukirjandust loetakse selleks, et tunda naudingut lodusast ja huvitavast kirjatööst; publitsistlikke tekste loetakse, et olla kursis päevakajaliste sündmustega (vt Kärtner, 2000). Kui lugeja soovib saada aru teksti (nt uudise, ilmateate, kuulutuse) põhisisust, on mõistlik kasutada üldlugemist; kui soovitakse tekstist (nt juhendist) väga täpselt aru saada, siis kasutatakse üksikasjalikku lugemist. Kui tekstist (sõiduplaan, teatri mängukava vmt) otsitakse ainult mingit kindlat infot, siis kasutatakse selektiivset lugemist. Kui loetakse naudingut saamiseks (blogipostitused, lühijutud jmt), siis kasutatakse vabalugemist. (vt Kingisepp & Ilves, 2015; Kärtner, 2000)

Tõhusaks keeleomandamiseks on vaja saada rohkem keelelist sisendit, kui keeletundides on võimalik anda. Seega on õppijail väga kasulik leida endale sobilikku autentset lugemismaterjali ka väljaspool tunde. Kui kõrgemal keeleoskustasemel on keeleõppijal seda suhteliselt lihtne teha, siis A-tasemel õppijaile on see paras väljakutse, sest paljud autentset tekstid on nende jaoks keerukad nii keeleliselt kui ka sisuliselt.

Teise keele täiskasvanud A-taseme õppijatele sobivad lugemistekstid

Keele õppimiseks on kasulik lugeda võimalikult autentseid tekste. Algtasemel keeleõppijaile kõik autentset tekstid siiski ei sobi. Liiga keeruka sõnavara ja grammatiliste struktuuridega ning täpset kultuuritausta mõistmist nõudvad tekstid ei ole algajaile jõukohased (Crossley *et al.*, 2007; Richards, 2001). Lihtsamaid sidumata tekste (nt ostutšekid, piletid, nimekirjad, sõiduplaanid, menüüd) saavad ka algajad lugeda täiesti autentsena. Seotud tekstidest on algajaile jõukohased paari lõigu pikkused, lihtsat ja sagedat sõnavara ning lihtsamaid grammatilisi struktuure (nt lihtlauseid ja ühe kõrvallausega liitlauseid, ühekordne eitus) sisaldavad (Ilves, 2008). Sisuliselt on algajaile jõukohased igapäevased konkreetsete teemad, mida käsitletakse ootustele vastavalt, keerukate üllatuslike pöoreteta (Ilves, 2008).

Pikemad ja keerukamad autentseid tekstid tuleks algajate jaoks jõukohasemaks muuta ehk lühendada ning nii keeleliselt kui ka sisuliselt lihtsustada. Selliselt muudetud tekste võib nimetada autentselaadseteks, kui neid ei ole lihtsustamisega ebaloomulikuks muudetud (Crossley *et al.*, 2007). Kindlasti ei ole tekste lihtsustades vaja kõiki õppijate jaoks uusi sõnu ja grammatilisi struktuure vältida – ka algajad õppijad suudavad tuttavateemalistes tekstides tundmatu materjali tähendust konteksti põhjal osaliselt tuletada (Ilves, 2008). Seotud tekste saab õpetaja algajate jaoks ka ise koostada, näiteks kirjutada lugusid oma hobidest, koduloomadest, reisidest (vt Kärtner, 2000). Teksti mõistmist toetab ka konteksti tugi, näiteks kujundus, joonised, fotod, pildid (Ilves, 2008). Autentsete tekstidega tuleks ka töötada autentselt ehk eesmärk peaks olema teksti sisu ja eesmärgi mõistmine, oma mõtete avaldamine, mitte keeleliste vormidele keskendumine (Daskalos & Ling, 2005; Little *et al.*, 1994).

Lugemistekstid peavad olema ka õppijatele huvitavad. Kui õpitav on õppijale huvitav, siis ei pea ta tegema suurt pingutust, et keskenduda, vaid tema tähelepanu suundub õpitavale üsna kergesti, ta on õppimisest haaratud ja tunneb naudingut (Nordin & Eng, 2017). Huvi võib olla kahte tüüpi: individuaalne ja situatsiooniline (Schiefele, 2009). Individuaalne huvi tähendab lugeja eelistusi kindlate valdkondade või teemade vastu. See huvi erineb õppijati, kuid on võimalik leida teemasid, mis huvitavad õppijate rühmi (Hidi, 2001). Situatsiooniline huvi aktiveerub teema esituse ja käsitlemise põhjal. Huvi tekitab tänapäevsus, elulisus, uudsus, vastuolulisus, intrigeerivus, üllatavus jmt (Brophy, 2016; Tomlinson, 2010). Kui jutt õppijat huvitab, saab ta aru ka oma tasemest mõnevõrra keerukamast tekstist (Bray & Barron, 2004). Kui jutt aga pole huvitav, võib ka õppija keeleoskustasemest lihtsam tekst tunduda raske (Shnayer, 1968). Täiskasvanute tekstid ei tohiks kindlasti olla primitiivsed ega lapsikud, muidu ei kõida nad lugejaid (Tomlinson *et al.*, 2001).

Eesti keele täiskasvanud A-taseme õppijatele pakutavad lugemistekstid

Eesti keele teise keelena A-taseme õppijatele mõeldud tekstid esinevad peamiselt A-taseme õpikutes, näiteks „Tere!“ (Mangus & Simmul, 2017a), „Tere jälle!“ (Mangus & Simmul, 2017b), „E nagu Eesti“ (Pesti & Ahi, 2015), „Saame tuttavaks!“ (Tomingas, 2013), „Keel selgeks!“ (Rammo *et al.*, 2012). Kõige sagedasemateks tekstitüüpideks A-taseme õpikutes on dialoogid, mille on kirjutanud õpikuautorid, pidades silmas temaatilist sobivust ja tasemekohasust. Peale dialoogide esineb algajate õpikutes autorite kirjutatud lühitekste, teabetekste ja tarbetekste ning mõnes õpikus ka autentseid ilukirjandustekste.

Õpiku autorite kirjutatud lühitekstid on eri pikkusega (paarirealistest kuni poole leheküljeni) ja neis kirjeldatakse üldjuhul täiskasvanute igapäevaelu tegemisi (turul, arsti juures, nädalalõpul jm). Mõnes õpikus esinevad tekstides läbivad tegelased. Autentsetest ilukirjandustekstidest on mõnes õpikus esindatud jutukesed lastekirjandusest. Tekstide hulgas on nii autentselaadseid kui ka kunstlikumaid. Tekstides kirjeldatakse tavaliselt rutiinseid ja etteaimatavaid igapäevaelutegevusi positiivses võtmes, mõnikord ka läbi huumoriprisma. Osa jutte on esitatud lapse vaatenurgast. Tekstide hulgas on nii täiskasvanuile rohkem kui ka vähem huvipakkuvaid ning tekstid on üldjuhul A-taseme keeleõppijaile jõukohased.

Lisalugemistekstide kogumikke eesti keele kui teise keele algajaile täiskasvanud õppijaile ei olnud enne siinses töös kirjeldatud kogumikku loodud. 2021. aastal ilmus A2-taseme lugemistekstide kogumik „Margus, kass ja õunamoos“ (Kreinin, 2021). Muudes riikides on seda tüüpi kogumikud küllaltki levinud (vt nt inglise keeles „Collins English Readers“, „Pearson English Readers“, „Penguin Readers“, saksa keeles „Cornelsen“, „Ernst Klett“, rootsi keeles „Myndigheten för Tillgängliga Medier“, „Nypon“, „Vilja“, soome keeles „Selkokirjat“, „Finn Lectura“, „Artemira“). Enamasti on tegemist lühendatud ja lihtsustatud autentsete ilukirjandustekstidega, millele lisanduvad ka mõned spetsiaalselt algajaile keeleõppijaile kirjutatud lugemistekstid.

Enne täiskasvanud algajate jaoks eestikeelsete lugemistekstide kogumiku loomist tehti õppijate ja õpetajate seas elektroonilisel kujul küsitlus seda laadi kogumiku vajaduse kohta. Küsimustikule vastasid Tartu Rahvaulikoolis A1- ja A2-tasemel õppivad täiskasvanud õppijad ning Tartu Ülikoolis A1- ja A2-tasemel õppivad üliõpilased (n = 53). Õpetajate küsimustikule vastasid keelefirmade õpetajad ning Tartu Ülikooli eesti keele kui teise keele õpetajad ja õppejõud (n = 54). Küsitluse tulemusena selgus, et 87 protsenti õppijatest oli lisalugemistekstidest kindlasti huvitatud ja 13 protsenti võib-olla huvitatud. Põhjuseks vastajad välja võimalused harjutada keelt ka muul viisil kui vaid õpiku abil, arendada sõnavara, suurendada teadmisi eesti kultuuri ja igapäevaelu kohta. Nimetati ka lugemise üldist meeldivust ja nauditavust. Küsimustikule vastanud õpetajatest märkis 46 protsenti, et nende õppijad on neilt lisalugemist küsinud sageli või mõnikord. 80 protsenti õpetajate hinnangul on algajate lisalugemistekstidest puudus.

Uuringu eesmärk ja uurimisküsimused

Siinses artiklis käsitletava arendusuuringu eesmärk oli luua täiskasvanud A2-taseme eesti keele õppijaile tõhus ja motiveeriv lugemistekstide kogumik, mis oleks samal ajal autentselaadne, huvitav ja jõukohane. Uuringu käigus loodi

tekstide algvariandid, koguti neile kolmekordne tagasiside (sihtrühmalt, keeleõppematerjalide eksperdilt ja EKI keeleanalüsaatori abil) ning toimetati neid tagasiside järgi. Varem ei ole artikli autoritele teadaolevalt teise keele õppijate lugemistekstide loomise protsessi uuritud.

Arendusuuringu käigus otsiti vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1) Kuidas luua täiskasvanud A2-taseme õppijaile sobivaid autentselaadseid ja huvitavaid lugemistekste?
- 2) Kuidas toimetada täiskasvanud A2-taseme õppijaile sobivad autentselaadsed ja huvitavad tekstid jõukohaseks?

Uurimismaterjal ja -meetod

Uurimismaterjaliks olid lugemistekstide kogumiku 32 teksti alg- ja lõppvariandid. Arendusuuring koosnes kolmest etapist. Esimeses etapis loodi lugemistekstide kogumiku algvariant, mille käigus keskenduti peamiselt tekstide autentselaadsusele ja huvitavusele sihtrühma jaoks. Jõukohasust A2-tasemele peeti silmas osaliselt. Autorid fikseerisid tekstiloomeprotsessi olulisemad põhimõtted ja tegevuse peamise käigu.

Uuringu teises etapis koguti lugemistekstide algvariantidele kolmekordne tagasiside. Esiteks lugesid ja hindasid tekste sihtrühma esindajad, kes õppisid eesti keele A-taseme kursustel Tartu Rahvaülikoolis ning Tartu Ülikooli maailma keelte ja kultuuride kolledžis. Lugejaid oli kokku 71, neist 59 protsenti naised ja 41 protsenti mehed. 55 protsenti lugejaist olid kuni 24-aastased, 35 protsenti 25–34-aastased ja 10 protsenti jagunesid enam-vähem ühtlaselt vanusest 35 kuni vanuseni 65 ja üle selle. Oma emakeelena nimetasid lugejad kokku 25 keelt. 34 protsendil lugejate emakeel on vene keel, 13 protsendil inglise keel, 7 protsendil prantsuse keel ja 6 protsendil saksa keel. Veel oli emakeelena nimetatud araabia, aserbaidžaaani, hiina, poola, pärsia, soome, türgi, ukraina, bengali, hispaania, ibibio, itaalia, jaapani, khmeeri, leedu, läti, marathi, portugali, rumeenia, tšehhi ja urdu keelt. Eesti keelt olid tekstide hindajad õppinud kaks kuud kuni neli semestrit.

Hindajatel paluti lugeda loodud tekste elektroonilises formaadis omal valikul ning täita iga loetud teksti kohta elektrooniline küsimustik (vene või inglise keeles). Küsimustikud olid anonüümsed, esimese küsimustikuga koguti ka taustainfot. Küsimustikus olid kohustuslikud Likerti tüüpi viiepalliskaalad (kõrgeim hinnang 5) ja vabatahtlikult täidetavad avatud küsimused. Likerti skaaladega hinnati teksti üldist mõistetavust, teksti sõnavara mõistetavust, teksti lausestuse mõistetavust, teksti huvitavust ja teksti kasulikkust enda jaoks. Vabade vastustena paluti hindajail esitada näiteid keerukana tundunud sõnade ja lausete kohta ning muid kommentaare. Kokku laekus 373 täidetud

ankeeti, neist oli korrektselt täidetud 360 – need läksid analüüsimisel arvesse. Keskmiselt luges ühte teksti 11 lugejat. Küsitlustulemuste analüüsil leiti Likerti tüüpi skaalade vastuste keskmised ja standardhälbed. Avatud küsimusi analüüsi kvalitatiivselt: iga küsimuse vastuste seast leiti korduvad teemad ning rühmitati vastused nende järgi.

Teiseks andis lugemistekstide esialgsetele variantidele tagasisidet õppekirjanduse ekspert. Ta lisas tekstidesse kommentaare puuduliku autentse laadsuse ning ebapiisava huvitavuse või selguse kohta ning märkis ära A2-taseme jaoks tema hinnangul keeleliselt liiga keerukad kohad (sõnad, vormid ja laused). Tekste analüüsi ka Eesti Keele Instituudi tekstianalüsaatoriga (Sõnaveeb), mille abil määrati kõigi sõnade keerukuse tase Euroopa keeleõppe raamdokumendi tasemete järgi. Lisaks leiti lausepikkused. Siinse artikli jaoks on leitud ka sõnavormide keerukuse tase, mida analüsaator arendusuuringu ajal veel ei võimaldanud.

Arendusuuringu kolmandas etapis toimetati iga teksti uuringu teises etapis kogutud tagasiside järgi. Toimetamise protseduuri jälgiti ja kirjeldati.

Arendusuuringu esimene etapp: lugemistekstide kogumiku algvariandi loomine

Lugemistekstide kogumiku loomine algas autorite ja eksperdi korduvate ajurünnakutega nii loodavate tekstide sisu kui ka vormi kohta. Eesmärk oli luua autentselaadsed ja sihtrühmale huvipakkuvad tekstid. Ajurünnakute tulemusena otsustati kogumik kirjutada isikliku blogi stiilis tekstidena, sest sellises blogis kirjutavad inimesed oma elust ja mõtetest ning blogitekstid on tavaliselt lühikesed ja küllalt lihtsad. Blogi luuakse elektroonilisel kujul, kogumik „Meie elu“ otsustati aga luua paberkuul.

Blogitekstid otsustati kirjutada lähtuvalt A2-taseme temaatikast: maja ja kodu, ümbruskond, igapäevaelu, vaba aeg ja meelelahutus, reisimine, suhted teiste inimestega, tervis ja kehahoolitus, haridus, sisseostude tegemine, söök ja jook, teenused, kohad, keel, ilm (Innove, s.a.). Tekstid kavatsi siduda eesti igapäevakultuuriga (kuidas käiakse külas, kuidas käiakse metsas seenel jmt) võimalikult loomulikul moel.

Blogitekstide kirjutajateks püüti valida eri tüüpi täiskasvanuid, arvestades ka kogumiku autorite isiklike kogemusi. Nii kujunesid blogijateks pereema, pereisa, välisüliõpilane (neiu) ja vallaline töötav naine. Tekstide sisulise autentselaadsuse ja huvitavuse saavutamiseks saadi ideid kogumiku autorite endi ja nende tuttavate elus juhtunud sündmustest. Püüti kirjutada tekste, mida lugejad sooviksid lugeda ka ilma otsese kohustuseta. Postituse lõppu otsustati võimaluse korral lisada väike puänt, mis oleks A-taseme jaoks arusaadav.

Keelelise autentselaadsuse saavutamiseks kavatseti kasutada ka kõnekeelsemaid sõnu, hüüdsõnu jmt. Sihtrühma keeleoskustaset otsustati selles etapis arvestada osaliselt, kuid mitte lasta end sellest liigselt piirata.

Ekspert kirjutas kaks esimest näidisteksti, mille põhjal kujunes autoritel arusaam tekstide konkreetsemast sisust ja vormist. Tekstide algvariantide kirjutamine kestis novembrist 2019 kuni märtsini 2020. Kumbki autor kirjutas tekste individuaalselt. Valmis tekstid laaditi Google Drive'i ühiskausta, nii et need olid kogu kirjutamisprotsessi ajal mõlemale autorile nähtavad. Blogijaid ei jagatud omavahel ära, vaid mõlemad autorid kirjutasid kõigi blogijate nime all, püüdes seejuures hoida ühtset stiili. Kokku valmis 32 teksti algvarianti.

Valminud tekstid olid eri pikkusega, kõige lühem 116 sõna ja kõige pikem 539 sõna. Osa tekstidest oli oleviku- ja osa minevikuvormis ning tekstid olid illustreerimata. Tekstide juures ei olnud blogijate nime. Blogijate kaupa olid tekstid järgmised (pealkirjas on kasutatud lõppvarianti): 1) vallaline neuu: puhkus spaas, külalised, aasta täis draamat, keegi ei saa ju eesti keelest aru, *halloween*'i ööorienteerumine, nädalaga vormi, puhkus Pärnus või Tenerifel, naabri juures juhtub ..., kolleegil külas, Andresega suveetendusel; 2) välis-tudeng: ühikaelu plussid ja miinused, päev Viljandis, soolaleivapidu, jaaniõhtu maakodus, üliõpilase tavaline päev, piim, keelekohvikus, ühiselamust korterisse; 3) pereema: käisime seenel, kadripäev, lemmiklooma surm, Kiki ja Miki, ootame jõule, võitja, grilliõhtu; 4) pereisa: sõbraga saunas, terve pere on haige, firma jõulupidu, Mari õpib rattaga sõitma, õhtusöök kahele, varahommikune kalapüük, käisime telkimas.

Arendusuuringu teine etapp: tagasiside kogumine tekstide algvariantidele

Arendusuuringu teises etapis koguti lugemistekstide algvariantidele kolmekordne tagasiside: sihtrühmalt, õppekirjanduse eksperdilt ja EKI keeleanalüsaatori abil. Tagasiside jaguneb kolmeks: 1) tagasiside tekstide üldisele jõukohasusele, huvitavusele ja autentselaadsusele; 2) tagasiside sõnavara jõukohasusele; 3) tagasiside tekstide sõnavormide ja lausestuse jõukohasusele.

Tagasiside tekstide üldisele jõukohasusele, huvitavusele ja autentselaadsusele

Sihtrühmal paluti lugeda tekstide algvariante ning hinnata iga loetud teksti üldist mõistetavust ja huvitavust Likerti viiepalliskaalal, kus 5 on maksimum. Tekstide mõistetavuse üldiseks keskmiseks hinnanguks viiepalliskaalal kujunes 4,3 palli (SD 0,9). Kõige madalamalt hinnatud lugemisteksti keskmine hinnang

oli 3,6 ja kõige kõrgem 4,8 palli. Standardhälbest on näha, et lugejad on olnud oma vastustes küllaltki üksmeelsed.

Lugejate vabadest vastustest tuli esile konteksti olulisus teksti mõistmisel. Varasem isiklik kogemus tekstis kirjeldatud olukorraga toetas teksti mõistmist. Näiteks aitas keelekohvikus käimise kogemus või eesti filmi treileri nägemine ka eesti kultuuriga seotud tekstidest aru saada. Kui teksti kontekst oli arusaamatu, ei mõistetud ka teksti sisu. Näiteks kadripäevast rääkivas tekstis kirjeldati lugejaile tundmatut traditsiooni, mistõttu kontekstist ei olnud võõraste sõnade mõistmiseks abi.

Tekstid tundusid lugejaile ka küllalt huvitavad, üldkeskmine hinnang on 4,2 palli (SD 0,9). Kõige vähem huvitava teksti keskmine hinnang on 3,6 palli ja kõige huvitavamal tekstil 5 palli. Eriti meeldisid lugejaile need tekstid, mis olid mingil viisil seotud nende endi tegevusega. Näiteks kujunes keskmisest kõrgem keskmine hinnang (4,4 palli) välisüliõpilase tekstidele ja nende kohta anti ka rohkem vabamas vormis sõnalist tagasisidet (näide 1).

(1) „See tekst kirjeldas mu esimest semestrit, nagu see oleks mu enda kirjutatud. Isegi õppeained, välja arvatud krüptoloogia.“

Lugejad elasid tekstidele kaasa ja lisasid erisuguseid kommentaare huvitavuse kohta (näited 2–4).

(2) „Mulle väga meeldis reisi kirjeldus, sest see meenutas väga minu reisi, mis mul oli mõned kuud tagasi oma tüdruksõbraga.“

(3) „Lühike ja liigutav lugu.“

(4) „Dramaatiline lugu!“

Lugejad mainisid ka neid kohti, mis neile tekstides ei meeldinud. Paar lugejat kirjutas, et tekst oli nende keeleoskuse jaoks liiga keeruline ja pikk. Mõned inimesed oleksid ka soovinud lugeda dialooge ja eraldi esitatud uusi sõnu. Nimetati ka sisulisi ebaloogilisusi või ebameeldivaid kohti (nt sõbrannad kirjeldasid ilu- ja terviseprobleeme liiga üksikasjalikult, isa eiras lapse haigust). Kasulikkuse puhul toodi meeldivana esile nii saadud uusi teadmisi eesti kultuuri kohta (nt kadripäeva, jaanipäeva ja soolaleivapeo kombed) kui ka grammatiliste vormide kohta (näide 5).

(5) „Mulle meeldis kohtumine uue käändega terminatiiv (*majani*) ja samuti viimase lause keerulisema konstruktsiooniga (*taksoga koju sõites mõtlen ma ...*).“

Õppekirjanduse ekspert andis tagasisidet tekstide üldisele jõukohasusele ja huvitavusele ning ka autentselaadsusele. Ta tegi seda oma teadmiste ja kogemuste alusel, sihtrühma tagasisidet nägemata, lisades tekste parandusi või kommentaare.

Autentselaadsuse seisukohalt soovitas ekspert kasutada kõigis tekstides lihtmineviku aega, mis on blogistiili jaoks loomulik, ning vähendada isikuliste asesõnade kasutamist. Veel soovitas ta panna blogijatele ja teistele tekstides esinevatele korduvatele tegelastele nimed, et lugejal oleks kergem tegevuste käiku jälgida ja mõista ning lisada kogumiku algusesse iga blogija lühikene enesetutvustus ja pilt. Ekspert soovitas ka pikemaid tekste lühendada ja eemaldada liiga õpikulikult mõjuvad või negatiivseid seoseid tekitavad osad (näiteks korteri või terviseprobleemide üksikasjalikud kirjeldused). Osale liiga tavaliselt mõjuvatele tekstidele soovitas ekspert lisada püüdi.

Tagasiside tekstide sõnavara jõukohasusele

Sihtrühm hindas sõnavara mõistetavust Likerti viiepalliskaalal (5 maksimum) ning tõi vabades vastustes esile liiga keerukana tundunud sõnu. Õppekirjanduse ekspert andis sõnavara kohta tagasisidet oma teadmiste ja kogemuste alusel, sihtrühma tagasisidet nägemata, märkides tekstides A-tasemele liiga keerukad sõnad ning lisades kohati ka kommentaare. Sõnavara tasemekohasus määrati ka EKI keeleanalüsaatori abil (vt ka tabelit 1 lk 267).

Sihtrühma keskmine hinnang lugemistekstide sõnavara mõistetavusele oli viiepalliskaalal 3,6 (SD 1). Seejuures sai kõige madalamalt hinnatud tekst keskmiseks hinnanguks 2,7 palli ja kõige kõrgemalt hinnatud tekst 4,7. Kokkuvõttes oli sõnavara kõigist hinnatud aspektidest madalaima hinnanguga, kuid samas tundus ka sõnavara sihtrühmale siiski üle keskmise mõistetav. Sõnavara kohta andsid lugejad palju tagasisidet ka vabade vastustena: 360 ankeedist 350-s toodi välja sõnu, mis tekitasid mõistmisraskusi. Sihtrühma ja eksperdi keerukana nimetatud sõnu võib rühmitada eri viisil. Järgnevalt toodud näidetes on sõnad esitatud tekstis esinenud vormis.

Keerukana võib esile tõsta eesti kultuuri spetsiifilised sõnad ja sõnaühendid, näiteks *kadrisandid*, *karjaõnne*, *jaaniõhtu*, *siiruvääruline*, *leil*, *seenelkäik*. Keerukad olid ka mingi kitsama valdkonna sõnad, näiteks toidusõnavara *seller*, *petersell*, *kukeseened* jt; jalgrattasõiduga seotud sõnavara *väntama*, *pidurdada*, *sadul* jt. Huvitav mõistmisraskusi valmistav sõnade rühm on mitmetähenduslikud sõnad, neid mainiti paar korda (näide 6).

(6) „Tume kogu ronib redelist üles teise korruse akna juurde. Sain teada, et on olemas rohkem kui üks „kogu“.“

Keerukad olid lugejaile ühend- ja väljendverbid, eriti kui on tegemist ülekantud tähendusega (näited 7 ja 8).

(7) „Selleks, et võit kätte saada ... Tähendusest sain lõpuks aru, aga see võttis aega ja tõlkisin sõna sõna haaval.“

(8) „Martin vaatab mulle ja isale otsa ja ütleb, et sellisest jõulukungist ei ütleks temagi ära ...“

Keerukana nimetati ka muid mitmesõnalisi ühendeid, mis üksiksõnadena võivad olla arusaadavad, kuid koos esinedes tekitavad arusaamatusi. Siia rühma kuuluvad näiteks *hea meel, jumal tänatud, igaks juhuks, päris palju, jääb loota, pole hullu*.

Keerukana nimetati ka palju sõnu, mis kuuluvad ka analüsaatori järgi A-tasemest kõrgemale. Kõige rohkem oli keerukate sõnade hulgas nimetatud B1-taseme sõnu. Nende hulka kuulus tegusõnu (nt *katsuma, ronib, päevitavad, jälgima, tundub, nautima, pidurdada*); nimisõnu (nt *prügikast, tainast, müra, joodik, muru, finišis, aruanne, jõusaalis, nutitelefon*); omadussõnu (nt *mõnus, õudne, soodsa, lahe, täpiline, kõva*); määrsõnu (nt *mujal, üsna, kindlalt, segamini, täiesti, isegi, tegelikult*); hüüdsõnu (nt *hüvasti*); kaassõnu (nt *ääres, asemel*).

Osa keerukana välja toodud sõnu kuuluvad analüsaatori järgi B2-tasemele. Siia rühma kuulub tegusõnu (nt *nuusutame, meenub, imestan, niidab, juhendas, köhib, vajun*); nimisõnu (nt *pakend, surnuaia, esietendus, jõuluvanalt, maa-kodus, basseinis, jäätmejaama, kuumalaine*), omadussõnu (nt *hubane, siirad*); määrsõnu (nt *seejärel, viimaks*). Nimetati ka üksikuid C1-taseme sõnu, need olid tegusõnad (nt *hõiskame, selgitasin*). Lisaks kerkisid raskete sõnadena esile erisugused liitsõnad, mille taset analüsaator ei määranud (nt *loomakaitsjad, piparkoogilõhna, ülilahe, kunstinäitusel, toakaaslane, ravimikarpi, kõhateed, argiõhtul*).

Keerukana nimetati ka mõnesid sõnu, mis kuuluvad analüsaatori järgi A-tasemele. Selliste sõnade hulgas olid tegusõnad (nt *pakub, viskan, jõuame, ütlen, nägin, liigub, lõikama, otsustame, kartma, leidsin, osales, võitma, toimub*); nimisõnad (nt *võileiva, kingitus, sõnum, arve, metsa, häälega, uni, küsimus, lõpp, neiu, etendus, ülesanne*); omadussõnad (nt *rahulik, järgmisel, mugavam, erinevad, tänane, pehme*); määrsõnad (nt *kõigepealt, vist, rahul, pähe, kindlasti, siiski*); asesõnad (nt *endale, mõlemad*).

Tagasiside tekstide sõnavormide ja lausestuse jõukohasusele

Sihtrühm hindas sõnavormide ja lausestuse mõistetavust Likerti viiepalliskaalal (5 maksimum) ning tõi vabades vastustes esile ka keerukaid kohti. Õppekirjanduse ekspert andis sõnavormide ja lausestuse kohta tagasisidet oma teadmiste ja kogemuste alusel, sihtrühma tagasisidet nägemata, märkides tekstides A-tasemele liiga keerukad sõnavormid või lausekonstruktsioonid ning lisades kohati ka kommentaare. Siinse artikli jaoks on sõnavormide tasemekohasus määratud ka EKI keeleanalüsaatori abil, mida uuringu tegemise ajal polnud veel võimalik teha. Samuti on määratud keskmised lausepikkused (vt tabelit 2, lk 269).

Sihtrühm hindas sõnavorme ja lausestust pigem mõistetavaks, üldkeskmiseks hinnanguks kujunes 3,9 palli (SD 0,9). Kõige madalamalt hinnatud lugemistekst sai keskmiseks hinnanguks 3,1 palli ja kõige kõrgemalt hinnatud tekst 4,7 palli. Kokkuvõttes hinnati vorme ja lauseid pigem kergeks, kuid veidi raskemaks kui tekste üldiselt. Vabades vastustes anti vormide ja lausete kohta vähem tagasisidet kui sõnavara kohta (128 ankeedis 360-st ehk 36%). Võib oletada, et seda tingis seda laadi analüüsimise harjumatus mittekeeleteadusliku haridusega inimeste jaoks.

Sageli nimetas sihtrühm osa lausete üldist keerukust (näide 9).

(9) „Lausest oli raske aru saada ka siis, kui kõigist sõnadest eraldi sain aru.“

Korduvalt nimetati raskusi ühend- ja väljendverbide mõistmisega, kui verbi eri osad asusid lauses üksteisest eemal (näide 10).

(10) „Kui välja tuleb lause lõpus, nagu ... ei tule puhkusest midagi välja. Pidin lugema seda lauset mitu korda, et saada täpselt aru.“

Raskusi valmistas ka muu sõnajärg, eriti siis, verb asub tegijast kaugel ning kui lauseliikmed ei asu normaallausele omases järjekorras (alus, öeldis, sihitis) (näited 11–13).

(11) „Näiteks „suri meie pere lemmikloom hamster Häki“, sõna surm saabub enne, kui see, kes suri. Ma lihtsalt ei saa sellest veel aru.“

(12) „*Kodus tuli hea uni ja midagi õudset unes ei näinud* (sõnajärg)“

(13) „*Mida teeb palju teatrit inimesega?* – Ma ei olnud kindel, kas see tähendab *mida teeb palju teatrit inimesega* või *mida teeb inimene rohke teatriga?*“

Keeruline oli ka mõne sõna muutumine eri ajavormides ja käändevormides (näide 14).

(14) „Näiteks sõnast peoriided arusaamiseks tuleb sõnast *peo* välja õngit-seda sõna *pidu*.“

Keerukana nimetati ka tingiva kõneviisi rohkust ja võõramaid vorme, mis raskendasid arusaamist (näited 15 ja 16).

(15) „Martin vaatab mulle ja isale otsa ja ütleb, et sellisest jõulukungist ei ütleks temagi ära.“

(16) „*teengi, võtsingi* – Ma ütlesin teen ja võtsin.“

Ka mõned kaassõnafraasid olid keerukad (näide 17).

(17) „*Otsustasin, et sõidan puhkuse ajal nädalaks ajaks Pärnusse*. Sain lause tähendusest üldiselt aru, kuid ei mõistnud *ajal* ja *ajaks* täpset funktsiooni lauses.“

Ekspert soovitas lühendada pikki lauseid (näide 18) ja lihtsustada keerukate lausete struktuuri (näide 19).

18) *Kui ma Pärnust tagasi koju jõudsin, meenus mulle, et mu sõbranna puhkab Tenerifel.*

(19) „*Ega ka minul pole midagi uute tutvuste vastu ja nõustun lõpuks*. – Võiks *ega* lause algusest ära võtta.“

Veel soovitas ekspert võimaluse korral vältida tingivat kõneviisi ja *v*-kesksõnu (näited 20 ja 21).

(20) *Hakkasime arutama, mida me teha võiksime.*

(21) *Õhtul käin veel kehamassaažis. See on mõnus ja lõõgastav.*

Mõned keerukamad vormid (nt mitmuse osastav, *ki-* ja *gi-*liide, täisminevik) soovitas ekspert kohati ka tekstidesse alles jätta, eesmärgiga säilitada autentse-laadsust ning eeldades, et lugejad saavad neist vormidest konteksti toel aru.

Arendusuuringu kolmas etapp: tekstide toimetamine kogutud tagasiside põhjal

Pärast tagasiside kogumist toimetasid autorid tekste selle põhjal. Tekste toimetati koostöös, jagades ekraanipilti Zoomi keskkonnas ja tehes toimetamise ajal Google Drive'i ühiskausta märkmeid. Iga tekst toimetati eraldi.

Tekstide toimetamine üldise jõukohasuse, huvitavuse ja autentselaadsuse seisukohalt

Kõigepealt toimetati teksti üldise jõukohasuse, huvitavuse ja autentselaadsuse seisukohalt. Selleks arvestati a) sihtrühma keskmist hinnangut teksti üldise mõistetavuse ja huvitavuse kohta ning lisatud kommentaare; b) eksperdi tagasisidet teksti üldise jõukohasuse, autentselaadsuse ja huvitavuse kohta.

Sihtrühma üldine keskmine hinnang ühegi teksti üldisele mõistetavusele ega huvitavusele ei olnud alla 3,6 palli. Kui sihtrühma esindajad või ekspert olid siiski esile toonud mõningaid teksti sisu jälgimist keerukaks, mittehuvitavaks või kunstlikuks muutvaid aspekte, arutati need kohad läbi ning toimetati teksti. Pikad tekstid toimetati lühemaks. Eemaldati teksti sisu seisukohast ebaolulised kirjeldused jmt, mis mõjusid kas liiga õpikulikult või tekitasid negatiivseid assotsiatsioone. Näiteks lugemistekstist „Kolleegil külas“ eemaldati kodu detailne kirjeldus ning tekstist „Keegi ei saa ju eesti keelest aru“ eemaldati tervisekirjeldused. Mõnes keerukama sündmustikuga tekstis vähendati ka kirjeldatud tegevuste hulka. Näiteks tekstis „Firma jõulupidu“ oli algul neli tegevust, millest enamikku ei olnud võimalik loogiliselt ette aimata: hommikune töörutiin kontoris, töökaaslaste lahkumine lõuna ajal, töökaaslase koera avastamine ning õhtul koeraga jõulupeole minek. Tegevusi vähendati ning piirduti ainult kontorirutiini ja õhtuse jõulupeo kirjeldamisega. Kõige rohkem lühenes tekst 539 sõnalt 157 sõnani. Vajaduse korral toimetati teksti sisu loogilisemaks või realistlikumaks. Nii muudeti loomulikumaks pereisa reaktsioon tütre kõhuvalule – isa pöörab nüüd lapse murele kohe tähelepanu, mitte ei eira seda.

Tekstide mõistetavuse tõstmiseks anti blogijatele nimed (pereema Tuuli, pereisa Tarmo, vallaline Kristiina, välisüliõpilane Lin) ning tutvustati neid kogumiku alguses pildi ja lühitekstiga. Nimed anti ka teistele olulistele tegelelastele. Tekstid järjestati aastaegade ja sisulise loogika järgi. Näiteks on tekst „Kadripäev“ enne teksti „Ootame jõule“ ning tekst, mis räägib perekonna kassivõtmisest, eelneb tekstile kassitoidu ostmise eest saadud loteriivõidust. Blogijate lood on kogumikus esitatud läbisegi, et lugejale vaheldust pakkuda.

Mõnele tekstile lisati huvitavam lõpp. Näiteks tekstile „Nädalaga vormi!“, milles kaks sõbrannat koostavad endale hasartselt treeningkava, milles on igal

nädalapäeval mõni trenn, lisati, et lõpuks olid nad kavandamisest nii väsinud, et otsustasid trenniga alustada alles mõne aja pärast. Autentselaadsuse tõstmiseks kasutati kõigis tekstides lihtminevikku, mis on blogitekstidele loomulik. Autentselaadsuse tagamiseks vähendati ka isikuliste asesõnade kasutamist (näide 22).

(22) Algvariandis: *Me nägime suurt järve ...* Lõppvariandis: *Nägime suurt järve ...*

Kõik tekstid illustreeriti värviliste illustratsioonidega, mis lisasid emotsioone ja kergendasid tekstide mõistmist.

Tekstide toimetamine sõnavara, sõnavormide ja lausestuse jõukohasuse seisukohalt

Seejärel toimetati tekstide sõnavara, sõnavormid ja lausestus A2-tasemele jõukohaseks.

Sõnavara toimetamine

Sõnavara toimetamisel arvestati a) Eesti Keele Instituudi analüsaatori hinnangut teksti sõnavara taseme kohta, b) sihtrühma keskmist hinnangut teksti sõnavara mõistetavuse ja teksti üldise mõistetavuse kohta, c) sihtrühma esile tõstetud keerukaid sõnu ning d) eksperdi tagasisidet sõnade jõukohasuse kohta. Sõnad, mis osutusid probleemseks, arutati läbi ja vahetati vajaduse korral välja.

Kui sõna ei olnud analüsaatori järgi tasemekohane ning ka sihtrühm või ekspert olid selle keerukana esile toonud, asendati see lihtsama sünonüümiga (näide 23), lihtsama üldisema sõnaga (näide 24) või sõnastati terve lause ümber. Suur hulk keerukaid sõnu kadus ka tekstide lühendamisel.

(23) Algvariandis: *Kui õde viimaks (B2) ärkab, ütleb ta, et tahaks üht head suurt tassi kohvi.* Lõppvariandis: *Kui õde lõpuks (A2) ärkas, ütles ta, et tahaks üht head suurt tassi kohvi.*

(24) Algvariandis: *Tume (A1) kogu (määramata) ronib redelist üles teise korruse akna juurde.* Lõppvariandis: *Ta (A1) ronis redelist üles teise korruse akna juurde, mis oli natuke lahti.*

(25) Algvariandis: *Õpetaja suunas (B1) vestlust (B1), aitas meid ja vahetas ka paare.* Lõppvariandis: *Ülle aitas (A1) meid (A1) ja vahetas ka paare.*

Osa keerukaid, kuid teksti sisu seisukohalt olulisi sõnu jäeti teksti teadlikult alles. Esiteks jäeti keerukas sõna mõnikord alles siis, kui teksti üldine mõistetavus ja sõnavara mõistetavus olid hinnatud väga heaks (keskmine hinnang üle 4,5 palli), näiteks *tarkvaraarendaja* (määramata) tekstis „Üliõpilase tavaline päev“ (teksti üldine mõistetavus 4,8 ja sõnavara mõistetavus 4,7). Teiseks jäi sõna alles, kui selle tähendust aitab mõista kontekst, näiteks *peategelane* (B1) tekstis „Aasta täis draamat“, mis rääkis dokumentaalfilmi tegemisest. Kolmandaks jäeti sageli muutmata rahvusvahelise sõnatüvega sõnad, näiteks B1-taseme sõnad *dokumentaalfilm, start, finiš, disain* ja B2-taseme sõnad *eksperiment, intelligentne, privaatne, konteiner, auditorium, ideaalne, boss, logo*, mida ka sihtrühm peaaegu üldse keerukana ei maininud.

Mõned keerukamad sõnad olid vajalikud teksti autentselaadsuse säilitamiseks, näiteks jäid teksti „Jaaniõhtu maakodus“ sõnad *löke* (B2) ja *süütama* (B1) ning teksti „Päev Viljandis“ *rippsild* (määramata). Sõnu, mis olid tekstis vajalikud sisuliselt ja mida oli võimalik visuaalselt kujutada, otsustati toetada pildiga, sellised sõnad on näiteks *kettagolf* (määramata), *redel* (B1), *sadul* (määramata), *tikud* (B1), *kukeseen* (B1), *kõnet pidama* (määramata), *leili viskama* (määramata), *kapuuts* (B1). Õppijate sõnavara laiendamiseks jäeti tekstidesse sihtrühmas keerukana esile toodud, kuid analüsaatori järgi A-tasemele kuuluvaid sõnu, näiteks *kõigepealt, lõikama, tellima, neiu, värav, nutma, rand, seadus, kingitus, arve*. Lugemistekstide kogumiku algvariandi ja lõppvariandi sõnade jaotuvus keeleanalüsaatori järgi on esitatud tabelis 1.

Tabelist on näha, et tekstide lõppvariantide keskmine pikkus (209 sõna) moodustab 73 protsenti tekstide algvariantide keskmisest pikkusest (285 sõna). Lühendatud on 28 teksti, kahe teksti pikkus on jäänud samaks ja kaks teksti on läinud pikemaks. Kui tekstide algvariantides on pikimas tekstis 539 ja lühimas 116 sõna, siis tekstide lõppvariandis on pikim tekst 391-sõnaline ja lühim 119-sõnaline. Sõnade üldine jaotuvus keeleoskustasemete järgi on alg- ja lõppvariantides sama. Valdav osa (70%) sõnadest kuulub A1-tasemele ning 12 protsenti sõnu A2-tasemele. Seega on tekstides kasutatud peamiselt A-taseme sõnu, neid on kokku 82 protsenti. B1-taseme sõnu on kokku 7 protsenti ja B2-taseme sõnu 2 protsenti. Tekstide sõnadest 8 protsenti taset ei suutnud keeleanalüsaator määrata.

Erinevused sõnade jaotuvuses tasemete järgi ilmnevad aga üksiktekstides. Kõigist tekstidest vaid neljas on sõnade taseme kaupa jaotuvuste erinevus alg- ja lõppvariantides alla 2 protsenti. 19 tekstis muutus A1-taseme sõnade osakaal 2 protsenti või rohkem, kümnes tekstis kasvas, üheksas kahanes. 18 tekstis muutus A2-taseme sõnade osakaal 2 protsenti või rohkem, neist 11 kasvas ja seitsmes kahanes. Üheksas tekstis muutus 2 protsenti või rohkem B1-taseme sõnade osakaal, neist viies tõusis ja neljas kahanes. Neljas tekstis vähenes B2-taseme sõnade osakaal 2 protsenti või rohkem.

Tabel 1. Sõnad tekstide alg- ja lõppvariantides (sõnade koguarv tekstis absoluutarvudes ja sõnade jaotuvus keeleoskustasemetel järgi protsentides, M = määramata). Tumekollasega märgitud need arvud, mille erinevus alg- ja lõppvariandis on vähemalt 2%

Pea- tükk	Sõnade koguarv	Tekstide algvariandid						Sõnade koguarv	Tekstide lõppvariandid					
		A1 %	A2 %	B1 %	B2 %	C1 %	M %		A1 %	A2 %	B1 %	B2 %	C1 %	M %
1	539	67	13	9	4	-	6	157	69	12	11	1	-	8
2	318	72	13	8	-	-	6	311	72	13	9	1	-	5
3	472	69	13	5	4	-	8	279	67	16	6	3	-	8
4	165	70	10	13	0	-	6	165	70	9	13	1	-	7
5	265	70	12	8	3	-	8	182	67	16	8	2	-	7
6	184	72	11	5	2	-	9	163	65	14	4	1	-	15
7	202	70	13	10	-	-	6	147	69	7	10	-	-	14
8	173	76	14	2	2	-	6	142	72	17	3	1	-	8
9	179	63	15	11	2	-	9	162	64	14	9	1	1	10
10	351	74	11	7	2	-	6	284	77	9	9	1	-	4
11	159	65	12	4	4	-	14	159	65	12	4	4	-	14
12	311	74	11	8	2	-	6	215	73	9	9	1	-	7
13	332	74	13	5	2	-	6	286	73	14	5	2	-	6
14	180	77	9	4	1	-	9	173	75	11	5	-	-	9
15	221	71	13	9	3	-	4	143	77	7	10	1	-	5
16	116	65	11	12	4	-	7	119	61	15	13	3	-	8
17	376	69	9	7	5	-	10	271	67	10	6	4	-	12
18	319	63	15	7	8	-	7	205	63	18	7	6	-	6
19	196	73	8	10	3	-	7	127	66	13	14	3	-	4
20	305	75	10	7	2	-	6	239	76	11	5	2	-	5
21	198	69	17	6	2	1	6	155	70	19	5	1	-	6
22	383	70	15	7	3	-	5	275	72	13	7	2	-	5
23	469	66	14	6	2	-	12	391	65	14	6	2	-	14
24	379	70	13	6	1	-	9	319	75	12	5	1	-	8
25	359	69	11	5	1	-	14	219	68	14	4	2	-	12
26	264	71	13	8	2	-	5	181	73	12	7	3	-	6
27	310	80	6	6	2	-	6	237	81	6	4	-	-	9
28	148	82	9	7	-	-	2	189	77	12	9	-	-	2
29	332	65	15	9	4	-	7	254	67	15	8	3	-	7
30	183	70	13	4	3	-	9	150	75	11	1	3	-	10
31	298	64	16	8	4	-	8	201	67	12	9	4	-	8
32	421	70	13	6	2	-	9	185	72	12	8	1	-	8
KESK- MINE	285	70	12	7	2	0	8	209	70	12	7	2	0	8

Sõnu, mida analüsaator ei suutnud määrata, jäi kogumiku lõppvarianti 8 protsenti. Määramata sõnade hulka kuuluvad nimed (nt *Tarmo, Tuuli, Viljandi, Tenerife, Facebook*), tsitaatsõnad (nt *halloween, tagliatelle, start-up*), numbri ja sõna kombinatsiooniga kirjutatavad sõnad (*22-aastane, 3D-modelleerimine*). Määramata jääb palju liitsõnu (nt *saunakeskus, nädalavahetuspakett, filmiõhtu, männimets, kukeseenekaste, teatrikuu, kinnisvaramaakler, soolaleivapidu, liivakast, piparkoogitainas, kevadilm, šokolaadikook, tenniseväljak*). Analüsaator ei suuda tavaliselt määrata ühendverbide taset. Nendes määratakse mõlemad osad eraldi, näiteks lauses *Tal oli seljas luukere kostüüm ja ta nägi päris õudne välja* kuuluvad nii *nägi* kui ka *välja* analüsaatori hinnangul A1-taseme sõnade hulka. Analüsaator ei määra ka kõnekeelseid sõnu (nt *ühikas, megaväsinud*) ja hüüdsõnu (nt *prrr, ohhoo, jee*). Määramata jäi veel osa nimisõnu, kui nad esinevad lause algul ja algavad seetõttu suure tähega (nt *Sõber, Karbi, Ahjust*). Ka mõned sõnavormid jäävad määramata (nt *kakelnud*). Lisaks ei määra analüsaator mingil põhjusel praegu ka mõningaid muid sõnu, mille hulgas on nii spetsiifilisemaid (nt *informaatika, praktikum*) kui ka tavalisemaid (nt *äpp, täheke, brasiillane, telkima, termos*).

Sõnavormide ja lausestuse toimetamine

Arendusuuringu tegemise ajal ei olnud sõnavormide taset veel võimalik keeleanalüsaatori abil määrata. Sõnavormide ja lausestuse toimetamisel lähtuti a) sihtrühma ning b) eksperdi märkustest ja kommentaaridest. Siinse artikli jaoks on kogumiku lõppvarianti sõnavormide tase määratud ka analüsaatori abil (vt tabelit 2).

Eksperti soovitusel lühendati mõnesid pikki lauseid. Samas jäeti osa pikemaid lauseid ka alles, kui need ei olnud oma struktuurilt keerukad. Mõni lause aga tekstide toimetamise käigus isegi pikenes. Kui tekstikogumiku algvariantis oli lausete keskmine pikkus 8,1 sõna, siis lõppvariantis 7,8 sõna. 15 teksti lausete keskmine pikkus oli lõppvariantis lühem kui algvariantis, neljal jäi samaks ja 13-l kasvas.

Sihtrühma esindajate mõningaid märkusi sõnajärjest tingitud arusaamatuste kohta (nt *alus ja öeldis* lauses teineteisest tunduvalt eemal või *öeldis* lauses enne *alust*, *ühendverbi* osad teineteisest eemal) ning mõne sõnavormi keerukuse kohta (näiteks *pidu - peoriided*) arvestati juhul, kui lauset oli võimalik lihtsustada ilma teksti kunstlikuks muutmata. Samamoodi käituti eksperdi märkustega. Nii toodi mõnikord *alus* ja *öeldis* teineteisele lähemale (näide 26). Samas lauses kadus toimetamise käigus ka keerukas eituskonstruktsioon.

(26) Algvariandis: *Ega ma mõni arg mees pole!* Lõppvariandis: *Šaakalit ma ei karda!*

Eksperti soovitusel eemaldati lausetest tingiva kõneviisi ning *v-* ja *tav-*kesksõna vorme (näited 27 ja 28).

(27) Algvariandis: *Teen ettepaneku, et võiksime laupäeval klubisse tantsima minna.* Lõppvariandis: *Kätlin tahtis klubisse tantsima minna.*

(28) Algvariandis: *Õhtul käin veel kehamassaažis. See on mõnus ja lõõgastav.* Lõppvariandis: *Õhtul käisin veel massaažis.*

Siinse artikli jaoks analüsaatori abil leitud A2-tasemest keerukamate sõnavormide absoluutarvud on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. A2-tasemest keerukamad sõnavormid tekstide alg- ja lõppvariantides (sõnavormide koguarv ja sõnade jaotuvus keeleoskustasemete järgi absoluutarvudes). Tumekollasega märgitud need arvud, mille erinevus enne ja pärast on vähemalt 2

Peatükk	Alg-variant B1	Alg-variant B2	Lõpp-variant B1	Lõpp-variant B2	Peatükk	Alg-variant B1	Alg-variant B2	Lõpp-variant B1	Lõpp-variant B2
1	13	-	-	2	17	14	-	10	-
2	3	2	2	-	18	5	1	2	-
3	26	1	18	-	19	6	-	2	-
4	5	1	3	-	20	7	-	7	-
5	8	-	4	-	21	4	-	2	-
6	11	-	9	-	22	9	1	6	-
7	18	-	5	-	23	24	-	22	-
8	1	1	2	-	24	7	2	5	2
9	4	-	4	-	25	10	-	6	-
10	5	1	5	1	26	6	-	3	-
11	7	-	7	-	27	6	-	4	-
12	2	-	3	-	28	1	-	3	-
13	9	-	4	2	29	11	-	7	-
14	4	-	4	-	30	3	1	4	-
15	12	2	8	1	31	9	1	4	1
16	6	-	3	-	32	17	-	6	-
KOKKU	134	8	81	6		139	6	93	3

Tabelist ilmneb, et tekstide algvariantides oli B1-taseme sõnavorme kokku 273 ja lõppvariantides 174 ehk 64 protsenti algvariantide B1-taseme vormidest. B2-taseme sõnavorme oli tekstide algvariantides 14 ning pärast 9. B1-tasemele kuuluvate sõnavormide arv on 22 teksti lõppvariandis vähemalt kahe võrra väiksem kui algvariandis ning ühes tekstis on B1-taseme sõnavormide arv lõppvariandis vähemalt kahe võrra suurem kui algvariandis. B2-taseme sõnavormide arv on ühe teksti lõppvariandis kahe võrra väiksem kui algvariandis ning ühes tekstis kahe võrra suurem kui algvariandis.

Analüsaatori järgi B1-tasemele määratud vormidest jäeti üldjuhul teksti alles mitmuse osastava vormid (nt *asju*) ja muud mitmuse vormid (nt *toolidel*), arvsõnade käändevormid (nt *üht*), omadussõna võrdlusastmete käändevormid (nt *paremaks*), sõnade *mis*, *kes*, *kõik* vormid (nt *mille*, *keda*, *kõigile*). Neid vorme ei toonud sihtrühma esindajad ega ekspert keerukana esile. B2-vormidest jäeti alles mõned *mas-* ja *des-*vormid (nt *olemas*, *arvates*), sõna *teine* vormid (nt *teisi*), käändevormid (nt *järgmisena*), sõna *hea* ülivõrdevorm *parim*. Ka neid vorme ei olnud ei sihtrühma esindajad ega ekspert keerukana ära märkinud. Veel jäeti tekstidesse vorme, mida sihtrühma esindajad olid mõnikord keerukana esile toonud, kuid mida ekspert oli julgustanud keerukusest hoolimata mitte vältima. Siia kuuluvad täis- ja ennemineviku vormid, verbivormid *gi-* ja *ki-*rõhuliidetega (nt *Eile käisimegi Pärnu teatri suveetendusel.*) ning mõned ühendverbid. Konteksti toel on neist võimalik aru saada ning need vormid on autentses keeles sagedased. Analüsaator määras need vormid A1-tasemele, nagu ka *v-* ja *tav-*kesksõna vormid, mis on mõnevõrra vaieldav.

Kokkuvõte

Artiklis on kirjeldatud eesti keele kui teise keele A2-taseme lugemistekstide kogumiku „Meie elu“ koostamist täiskasvanud õppijale. Koostamise käigus on otsitud vastuseid küsimustele, kuidas luua täiskasvanud A2-taseme õppijale sobivaid autentselaadseid ja huvitavaid lugemistekste ning kuidas toimetada need tekstid sihtrühmale jõukohaseks.

Selliseid tekste tasuks luua mitmes etapis: esimeses etapis tuleks keskenduda peamiselt tekstide autentselaadsusele ja huvitavusele ning mitte keskenduda liigselt jõukohasusele, et vältida tekstide muutumist kunstlikuks. Autentselaadsus peaks olema nii sisuline kui ka vormiline. Sisulise autentselaadsuse saavutamiseks tasuks tekstides kajastada päriselt juhtunud sündmusi ja teha seda ka päriselus kasutatavas formaadis (nt blogisissekannetena nagu siinse artikli aluseks olevas kogumikus). Vormiline autentselaadsus tähendab tekstide kirjutamist loomulikus keeles, ilma liigse keskendumiseta algtasemel õpetamist

vajavale sõnavarale ja grammatikale. Tekstide huvitavust võib saavutada eri viisil. Peamine on arvestada sihtrühma ja teksti dünaamikaga. Näiteks täiskasvanute puhul tuleb silmas pidada, et vähene keelevaldamine ei too kaasa vaimselt lapse tasemel olemist ega lapselikke huvisid. Huvitav tekst peab olema ka eluline, dünaamiline, pakkuma lugejale uut infot ning võimaldama kirjutatule kaasa elada.

Töö teises etapis tuleb tekstid jõukohaseks toimetada nende autentselaadsust kaotamata. Toimetamisel saab abi keeleanalüsaatorilt, mis määrab teksti sõnvara ja vormide tasemekohasuse, lausete pikkuse jmt. Eriti palju on analüsaatorist kasu väiksema kogemusega autoritele. Analüsaatorist saadud info põhjal ei tohi aga kindlasti teha tekstidesse mehaanilisi parandusi. Analüsaator ei suuda veel määrata kõigi sõnade ega sõnavormide taset õigesti (ühendverbid, lause kompleksus jm). Teksti sisulist loogikat vmt aga ei suuda analüsaatorid ilmselt veel niipea tunnetada. Seega on kasulik koguda tekstide algvariantidele ka muud tagasisidet, näiteks sihtrühmalt või ekspertidelt. Igal juhul peab enne toimetamist kõik soovitusel läbi analüüsima ja seejärel tekste valikuliselt muutma. Algajate lugemistekste tasuks kindlasti ka illustreerida, et lisada emotsionaalsust ja kergendada tekstide mõistmist.

Kogumiku „Meie elu“ loomine on vajalik algatus, mis hakkab täitma täiskasvanud algajatele eesti keele õppijatele sobilike lugemistekstide tühimikku. Loodetavasti inspireerib see algatus edaspidi rohkem selliseid tekste looma. Samuti on kogumiku loomist saanud tegevusuuring heaks näiteks eesti keele kui teise keele õppematerjalide teadusliku uurimise kasust. Artiklis käsitletud uuringuprotsessi kirjeldust saab kasutada eesti keele kui teise keele õpetajate põhi- ja täiendusõppes ning uute õppematerjalide loomisel. Edaspidi oleks huvitav uurida ka kogumiku „Meie elu“ kasutamist ning selle mõju õppijate eesti keele oskuse arengule ja keeleõppemotivatsioonile.

Kasutatud kirjandus

- Berardo, S. A. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The reading matrix*, 6(2); Külastatud aadressil https://www.researchgate.net/publication/237413136_The_Use_of_Authentic_Materials_in_the_Teaching_of_Reading.
- Bray, B. G., & Barron, S. (2004). Assessing reading comprehension: The effects of text-based interest, gender, and ability. *Educational Assessment*, 9(3–4), 107–128. <https://doi.org/10.1080/10627197.2004.9652961>
- Brophy, J. (2016). *Kuidas õpilasi motiveerida. Käsiraamat õpetajatele*. Eduko.
- Crossley, S. A., Louwerse, M. M., McCarthy, P. M., & McNamara, D. S. (2007). A linguistic analysis of simplified and authentic texts. *The Modern Language Journal*, 91(1), 15–30. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2007.00507.x>

- Daskalos, K., & Ling, J. J. (2005). *Authentic texts or adapted texts – That is the question! The use of authentic and adapted texts in the study of English in two Swedish upper secondary schools and a study of student and teacher attitudes towards these texts*. Külastatud aadressil <https://fdocuments.in/reader/full/authentic-texts-or-adapted-texts-that-is-the-question>.
- Ellis, N. C. (2013). Second language acquisition. G. Trousdale, & T. Hoffmann (Ed.), *Oxford handbook of construction grammar* (pp. 365–378). Oxford: Oxford University Press.
- Eskildsen, S. W. (2008). *Constructing a second language inventory. The accumulation of linguistic resources in L2 English*. Odense: Institute of Language and Communication University of Southern Denmark.
- Euroopa keeleõppe raamdokument. Õppimine, õpetamine ja hindamine* (2007). Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium.
- Fecteau, M. L. (1999). First-and second-language reading comprehension of literary texts. *The Modern Language Journal*, 83(4), 475–493. <https://doi.org/10.1111/0026-7902.00036>
- Goodman, K. S. (1970). *Reading: A psycholinguistic guessing game*. Külastatud aadressil https://www.csie.ntu.edu.tw/~r99922026/tmp_zero/Reading_A_Psycholinguistic_Guessing_Game.pdf.
- Hausenberg, A.-R., Kikerpill, T., Rõigas, M., & Türk, Ü. (2004). *Keeleoskuse mõõtmine*. Tallinn: TEA Kirjastus.
- Hidi, S. (2001). Interest, reading, and learning: Theoretical and practical considerations. *Educational psychology review*, 13(3), 191–209. <https://doi.org/10.1023/A:1016667621114>
- Ilves, M. (2008). *Algaja keelekasutaja. A2-taseme eesti keele oskus*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Innove (s.a.). Külastatud aadressil <https://www.innove.ee/eksamid-ja-testid/eesti-keele-tasemeeksamid/a2/>
- Kader, C. C. (2009). Teaching Reading in the Foreign Language Classroom. *Ensinar Leitura na Sala de Aula de Lingua Estrangeria Carla Callegaro Correa*, VIDYA, 28(1), 105–112.
- Kaivapalu, A., & Martin, M. (2010). Mis on võõrkeeleõpe ja kuidas võõrkeelt õpitakse? P. Kanne (koost), *Võõrkeeled: Valdkonnaraamat põhikooliõpetajale*. Tallinn: Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus.
- Krashen, S. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pergamon.
- Kreinin, L. (2021). *Margus, kass ja õunamoos. Lihtne lugemine A2-tasemele + helifailid*. Külastatud aadressil https://issuu.com/siseministeerium/docs/a2_lugemik_a5.
- Kärtner, P. (2000). *Lugemisoskuse arendamine*. Tallinn: TEA Kirjastus.
- Little, D., Devitt, S., & Singleton, D. (1994). *Learning foreign languages from authentic texts: Theory and practice*. Dublin: Authentik.
- Mangus, I., & Simmul, M. (2017a). *Tere! Eesti keele õpik algajatele 0–A1*. Tallinn: Kirjastark.

- Mangus, I., & Simmul, M. (2017b). *Tere jälle! Eesti keele õpik A1–A2*. Tallinn: Kirjatark.
- Martin, M., Mustonen, S., Reiman, N., & Seilonen, M. (2010). On becoming an independent user. *Communicative proficiency and linguistic development: intersections between SLA and language testing research*. *Eurosla Monographs Series, 1*. EUROSLA, 57–80.
- Mustonen, S. (2015). *Käytössä kehittyvä kieli. Paikat ja tilat suomi toisena kielenä oppijoiden teksteissä*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Nordin, R., & Eng, L. S. (2017). Text-selection for teaching reading to ESL tertiary students: A study on genre and content preferences. *International Journal of Instruction, 10*(1), 71–84. <https://doi.org/10.12973/iji.2017.1015a>
- Palts, L., & Urb, M. (2020a). *Meie elu. A2-tasemel lugemistekstid eesti keele õppijale*. Tartu: Paltsi OÜ.
- Palts, L., & Urb, M. (2020b). *Eestikeelne A2-tasemel lugemistekstide kogumik „Meie elu“ täiskasvanud õppijale*. Tartu: Tartu Ülikool.
- Peacock, M. (1997). The effect of authentic materials on the motivation of EFL learners. *ELT journal, 51*(2), 144–156. <https://doi.org/10.1093/elt/51.2.144>
- Pesti, M., & Ahi, H. (2015). *E nagu Eesti. Eesti keele õpik algajatele A1 + A2*. Tallinn: Kiri-Mari Kirjastus.
- Rammo, S., Teral, M., Klaas-Lang, B., & Allik, M. (2012). *Keel selgeks! Eesti keele õpik täiskasvanutele*. Tallinn: Avita.
- Richards, J. C. (2001). *Curriculum development in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schiefele, U. (2009). Situational and Individual Interest. *Handbook of Motivation at School*. Routledge, 197–222.
- Shnayer, S. W. (1968). *Some Relationships between Reading Interest and Reading Comprehension*. Külastatud aadressil <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED022633.pdf>.
- Sõnaveeb (s.a.). Külastatud aadressil <https://sonaveeb.ee/>.
- Thomas, C. (2014). *Meeting EFL Learners Halfway by Using Locally Relevant Authentic Materials*. Külastatud aadressil <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1045592.pdf>.
- Tomingas, S. (2013). *Saame tuttavaks! Estonian for Beginners*. Tallinn: TEA Kirjastus.
- Tomlinson, B. (2010). Engaged to learn ways of engaging ESL learners. *Advances in Language and Literary Studies, 1*(1), 29–55. <https://doi.org/10.7575/aiac.all.v.1n.1p.29>
- Tomlinson, B., Dat, B., Masuhara, H., & Rubdy, R. (2001). EFL courses for adults. *ELT journal, 55*(1), 80–101. <https://doi.org/10.1093/elt/55.1.80>

Compiling a collection of reading texts for Estonian A2-level adults. Finding a balance between authenticity, interest and affordability

Mare Kitsnik^{a1}, Linda Palts^a, Monika Urb^a

^aInstitute of Estonian and General Linguistics, University of Tartu

Summary

In order to develop second language skills, it is important to obtain a large amount of authentic input that presents natural language constructions (Ellis, 2013; Eskildsen, 2008; Martin, Mustonen, Reiman, & Seilonen, 2010; Mustonen, 2015). Additional reading outside of language lessons is a good way to increase input. While a learner with a higher level of language proficiency can easily find reading texts suitable for input in a language environment, this is a major challenge for A2-level learners. Good reading texts must be authentic or similar to authentic (Little, Devitt, & Singleton, 1994), interesting and affordable to the target group (Brophy, 2016; Tomlinson, 2010; Tomlinson, Dat, Masuhara, & Rubdy, 2001). Additional easy reading text collections for beginner learners have been created in many languages, but they have not been available for A2 learners of Estonian as a second language so far. The article examines how the two authors compiled, as a Master's thesis, a collection of additional reading texts "Meie elu" ("Our Life") (Palts & Urb, 2020a) for adult A2-language learners, which sought to strike a balance between authenticity, affordability and interest.

In the first stage of the work, initial versions of the texts were created on the basis of real-life events, focusing mainly on authenticity and interest. The texts were written in a blog style and were based on A2-level general topics. Four different types of adults were identified as writers for the blog posts: mother, father, foreign student and single working woman.

The texts were written as authentic as possible. For the content, ideas were obtained from events that happened to the authors or their acquaintances. The texts were made more interesting by containing something unexpected or contradictory. A total of 32 initial versions of the text were completed, all written in authentic colloquial language.

In the second stage of the work, threefold feedback was collected on the initial versions of the texts: from the target group on interest and affordability, from the supervisor on authenticity, interest and affordability, and by analysers

¹ Institute of Estonian and General Linguistics, Tartu University, Ülikooli 18, Tartu, 50090 Estonia; mare.kitsnik@ut.ee.

(Sõnaveeb) from the Institute of Estonian Language on affordability. First, the members of the target group ($n = 71$, with 25 different mother tongues) provided feedback on the texts, filling in an anonymous electronic questionnaire in English or Russian. The questionnaire included mandatory Likert-type 5-point scales (highest 5) and optional open-ended questions. The Likert scales assessed each text's comprehensibility of the vocabulary and the sentence, its interest and its personal value. Examples of words and sentences that seemed complicated and comments were given as free answers. A total of 360 questionnaires were received. On average, 11 readers read one text.

The average score for general comprehension of the text was 4.3 points, and the score for interest and usefulness was 4.2 points. The average score for comprehensibility of the sentence was 3.9 points and for vocabulary 3.6 points. Thus, complete texts appeared to be understood better than words or sentences alone. Feedback on vocabulary was also given as free answers in 350 questionnaires. The students had difficulties with specific words and word combinations of Estonian culture, multi-word compounds, some ambiguous words and more complex word forms, words belonging to a higher level of language proficiency, as well as some A-level words. The free answers provided feedback on the sentence in 128 questionnaires, but most of them focused on vocabulary instead of the sentence. The most complex aspects of the sentence were mainly word order. The supervisor's feedback suggested replacing words that were too complex at A2 with simpler ones, shortening long sentences, simplifying the structure of complex sentences and avoiding more complex grammatical forms (e.g. conditional speech, participle phrases), shortening longer texts, removing irrelevant descriptions, replacing the present tense. The level of relevance of each word was also determined by the text evaluation analyser from the Institute of the Estonian Language (Sõnaveeb).

In the third stage of the work, the feedback was analysed, and changes to the texts were edited accordingly. The feedback received on each text was first examined, and then a decision was taken during the joint discussion on the need to edit. When editing the vocabulary, the text evaluation analyser's assessment, the target group's average assessment of the text's vocabulary and general comprehensibility of the text, the complex words presented by the target group and the supervisor's feedback on the same aspects were first examined. The words for which some feedback indicated a problem were not immediately changed but discussed. Complex words were replaced by simpler ones or abandoned without being replaced, and some of them disappeared as the text was shortened. More complex words were left in the texts when the general understanding of the text was assessed as very good, the content was understood by the context, the word was understandable because of the international stem, or it was decided to support the meaning of the word by illustration.

The distributions of words and word forms by language proficiency level in each text are presented in tables 1 and 2.

The target group provided little feedback on the sentence in the free answers, so the sentence was mainly edited by the supervisor's recommendations. During editing, long sentences were shortened, and the structure of more complex sentences was simplified. All the texts used simple past forms because it is natural for blog posts. At times, more complex forms (e.g. present perfect and past perfect) were retained, especially when they were very characteristic of the authentic language and did not cause significant problems in understanding. In order to ensure authenticity, interjections were also left in the texts. The average length of the sentences in the final text was 7.8 words.

If the target group or the supervisor had highlighted the complexity of tracking the content of the text, the general comprehensibility of the text was also edited. The number of activities in texts with more complex events was reduced, some activities were changed, and many texts were shortened. At the supervisor's suggestion, long descriptions irrelevant to the content were removed. The average length of the final reading text was 209 words. Names were added to the authors of the blog posts, and the texts were arranged according to the logic of action. After editing, the collection was illustrated with pictures, which both added interest to the texts and supported the understanding of the texts, i.e. made the texts more affordable.

In conclusion, it can be said that the collection of additional reading texts has filled an important gap in the teaching materials of Estonian as a second language. The texts have managed to strike a balance between authenticity, interest and affordability. Reading texts provides learners with input that incorporates natural language constructions in a natural context and thus effectively contributes to the acquisition of natural language use. The collection of additional reading texts "Meie elu" has also been published and has been well received by users. A reprint has already been published.

The creation of a collection of texts in collaboration with the two authors and in the course of the Master's thesis showed the usefulness of the collaboration. It proved that it is possible to compile actually used works as student work. In the future, creating more similar collections for both A2 and B1 levels would be necessary. The Master's thesis is also valuable for teachers and authors of study materials. Also, it would be interesting to study the impact of the collection on the development of students' Estonian language skills and language learning motivation.

Keywords: Estonian as a second language, A2-level, creating reading texts, authenticity, interest, affordability